

Textival är Göteborgs litteraturfestival. Vi finns därför att vi behövs. För mindre förlag, kulturtidskrifter, litterära aktörer, poeter, serietecknare och alla som har ett intresse av det skrivna ordet. Vi är en plats för dess aktörer och användare. Vi strävar hela tiden efter att utforska textens villkor och möjligheter, att presentera intressanta kopplingar och experiment. Textival är folkligt och finkulturellt, inbjudande och på ständig jakt efter nya samarbetspartners och infallsvinklar. Vi arbetar med hög etik och låg prestige. Välkommen till Textival 2009.

TEMA
LJUD

Textival

LÖRDAG 28 MARS 2009

Program lördag 28 mars

Välkommen till en fullspäckad dag i ordets anda med 30 programpunkter och 60 medverkande i seminarier, författarböcker, barnavdelning, ljudbok, konstutställningar och bokbord.

FÖRFATTARBIKT

Unika möten mellan författare och cirka 20 lyssnare. Frisersalongen Kolla Kolla är biktplats för en dag. Full koncentration och intima litterära avslöjanden utlovas. Inga förköp, kom i tid!

BIRGITTA STENBERG

En oräknelig mängd kloka ord har, sedan Birgitta Stenberg debuterade 1956, sluppit ur mun och penna. Vi är stolta över att bjuda in till ett nära samtal med denna en av Sveriges mest lästa och likväl mest kontroversiella författare.

ÅKE NILSSON

Den *refuserade poeten* är Åke Nilsson debut. Boken är en spännande blandning av dikter och berättelser från gränslandet mellan fantasi och verklighet. Texterna beskriver en vardag som Faktumförsäljare blandat med skarpa samhälleliga kommentarer.

JOSEFINE ADOLFSSON

Debuten *Kärnulf* var här från 2004 är en lika skarp uppgörelse, redogörelse, samling av samhällsfakta som det är en hundnära berättelse full av igenkänning och öppna sår. Josefine är snart aktuell med sin nya bok, vi ser fram emot att ta del av den i bikten med henne.

MATS JONSSON

Just nu aktuell med boken *I detta satans rum*, det första släppet i Galagos nya svarta serie. Han är alltid aktuell som en av Sveriges främsta representanter för den självbiografiska seriegenren. Hans förmåga att genom text och bild bjuda in läsaren in under skinnen passar ypperligt för bikten.

MATTIAS LINDGREN

Debuterade 2008 med *Peneplanen*, en bok som delvis utspelas i Majorna i Göteborg. Den innehåller skickligt uppförstora vardagsdetaljer och smygande vansinne som kretsar kring en man betraktandes sina grannar genom fönstren.

KONSTUTSTÄLLNING hela veckan på L'Assassino med verk av Emelie Novotny, Lisa Sjöblom, Jennie Mc Millen, Maja Nilsfelt, Linus Strandberg och Feil Forlag (Kjersti-Solbakken och Andreas Johannesen Dølset).

BARNAVDELNING

Textival tar barn och litteratur på allvar. Att läsa för och med barn och att låta barn upptäcka, inspireras av och lära av böcker är något vi vill främja och utveckla. I vår barnavdelning får barnen chans att närma sig litteratur på många olika sätt. Temat ljud finns med på flera punkter.

Den gigantiska lekboken från förra årets Textival har i år blivit en **INTERAKTIV LJUDBOK**, med instrument och chans att leka fram berättelser och ljud i olika miljöer. **BOKUTSTÄLLNING** på temat med urval av böcker från både små och stora förlag. Exempelvis "Tove-va-va" om en flicka med hörselnedsättning, "ABC och hör" med fokus på hur bokstäverna låter, om djurs olika läten, ramsböcker. Tillhörande **BOKLISTA MED TIPS** till alla föräldrar. **LÅSHÖRNA** med massor av bra böcker och tips. **MINIVERKSTAD** att provbygga egna instrument i.

SEMINARIUM: LONGKALSONG

Tomas Edelgård och Marcus Sigvardsson är Longkalsong, de gör musik med och för barn och har släppt flera bejublade skivor. På Textival gör Longkalsong ett specialframträdande, det blir en interaktiv föreställning där barnlitteratur visualiseras och knyts samman med eget ljudskapande och livemusik.

FRUKOSTSEMINARIUM

För våra utställare och speciellt inbjudna arrangeras frukostseminariet:

DE SMÅ FÖRLAGENS REVOLUTION

Idag omstruktureras den svenska bokhandeln. De stora förlagen ger ut ett allt snävare urval, de små förlagen är fler än någonsin. Är de små förlagen och tidskrifterna väktare och försvarare av debutant- och kvalitetsutgivningen? Vilken effekt har nätbokhandelns ökade betydelse och hur kommer den digitala revolutionen överlag att påverka bokutgivningen. Den svenska bok- och förlagsbranschen är under omvandling – men åt vilket håll och vilka blir konsekvenserna för det enskilda förlaget och de enskilda kulturutövarna?

Medverkande: Fredrik Lind, Adlibris; Kerstin Aronsson, Kabusa; Lasse Winkler, Svensk Bokhandel. Moderator: Olav Fumarola Unsgaard.

KONST PÅ BEZDOMNY

Konstgruppen *Bezdomny* formades ur eventserien "mitt hem är ingen borg". Serien visade *Bezdomny* medlemmarnas egen och andras konst bredvid andra utvalda företeelser. *Bezdomny* har fortsatt att utveckla en idéplattform och ett nätverk som knyter samman vitt skilda samarbetspartners.

Under Textival visar *Bezdomny* stolt upp två strålande mörka konstnärskap som tar sig en tiden i ett disharmoniskt berättande. Konstnärerna **PERNILLA LJUNGQVIST** och **PÅL BYLUND** tar plats i sammanhanget med performance, video och ljud. Verk som stakas ut i skuggiga områden, för att idag vill vi se konsten anta nya former.

FEST PÅ KVÄLLEN

Liveframträdande av synth/noise/textlegenderna **NJURMÄNNEN+UKON** samt ett nytt text- och ljudprojekt med technostölder av **MAGNUS HAGLUND** och **ISAK ELDH**. Dessutom tar vi miljön på allvar och firar **EARTH HOUR** mellan 20.30–21.30.

LJUDBOK 2.0

Ljudbok 2.0 tar ett grepp om den talade och lyssnade litteraturen utanför mittfåran. Vi erbjuder ett urval goda lyssnarstunder av material som inte erbjuds plats i ordinarie ljudbokshyllan. Slå dig ner i soffgruppen, låt dig överraskas.

IDA BÖRJEL

Förra året publicerades Ida Börjel tredje diktsamling, *Konsumentköpslagen*, efter verken *Sond* och *Skåneradio*. I *Konsumentköpslagen* möter Köparen Säljaren i en juridiskt poetisk dialog. Till ljudboken görs en text- och ljudkomposition i samarbete med konstnär Mathias Kristersson.

JENNY TUNEDAL

Litteraturkritiker och poet som bland annat varit redaktör för *Lyrikvännen*. Förra året kom hennes rosade diktsamling *Kapitel Ett* som använder både diktens, romanens, brevs, dagbokens och sakprosans former för att skapa poesi. Jenny Tunedal är även aktuell i antologin *Serie Handflata 1–5*.

JOAKIM ANDERSSON OCH ANNIKA BOHOLM

Joakim Andersson har bland annat medverkat i nättidskriften *Ett lysande namn*. Annika Boholm är poet, koreograf och skribent. Tillsammans läser de ur antologin *Serie Handflata 1–5*.

PETRA REVENUE

Debuterar i höst som regissör för filmen *Karaokekungen*. Vi ser henne i novell- och romanform men framförallt bakom pennan till många av Teater Trixters uppsättningar. Här ger hon oss en ljudlig inläsning i samarbete med kompositör Björn Knutsson.

TOVA GERGE OCH ATHENA FARROKHZAD

Tova Gerge är dramatiker, skribent och teaterhistoriker. På Stockholm Fria Tidning och Aftonbladets kultursidor levererar hon skarpa ord om bland annat feminism och postmoderna kluster. Här läser hon ur antologin *Serie Handflata 1–5* tillsammans med Athena Farrokhzad; poet, översättare, skribent och opinionsbildare.

SARA HALLSTRÖM

Diktsamlingarna *Vi måste ha protein* och *Rötter smälter* är redan klassiker i våra hjärtan. I Göteborg är Sara Hallström verksam på litteraturscener, som skrivarkursledare och hon skymtas även i synth/dikt-konstellationen *Tvi! Tvi! Tvi!* I Textivals ljudbok läser hon ur antologin *Serie Handflata 1–5*.

TIDSKRIFTEN FUL

Denna queerfeministiska kulturtidskriftspärila har tagit steget. Som första etablerade media förvandlar de i varje nummer hon och han till HEN och man till EN. Förra året var det premiär för den nya satsningen *Ful*-radio. I ljudboken besöker vi en queerdanskurs i Berlin.

OLDBRIND PSEUDONYM

Här hör vi första kapitlet i ljudversionen av textromanen *Folke Letar Efter Gud*, inspelad tillsammans med producenten Habeat, en Stockholm-baserad rappare och producent.

SEMINARIER

EN ENAD FRONT

Samarbetet är ett samverkansprojekt mellan några av Sveriges ledande samhällstidskrifter. Samhällsengagerade institutioner, företag, medlemmar och prenumeranter enas för en gemensam sak, att stärka oberoende röster i ett alltmer likriktat medieklimat. Målsättningen är att värna om oberoende, kvalitet och mångfald i det offentliga rummet. Presentation av Johannes Wahlström, initiativtagare.

SPRÅKBRUK

Om språkets performativa förmåga, om queerspråk, språkets identitet och identiteternas språk. Ett samtal med lingvister, litteraturvetare, publik och queerskribenter som diskuterar olika sätt att använda och se på språk. Vad är nytt, vad är queer, vad är rätt, vad är fel? Vad vinner vi på språklig utveckling och kan vi vara med och förändra en sådan? Medverkande: Eva Borgström, Jan Magnusson och Malin Holgersson.

LÅNGGATORNA – GÖTEBORGS KREATIVA LUNGA

På Långgatorna finns ett kreativt och pulserande stadsliv som är unikt i Göteborg. Vad särskiljer Långgatorna från andra områden i staden och hur ser framtidsutsiktarna ut? Etnologen Joakim Forsemalm, som har skrivit en avhandling om stadsomvandlingsprocesser med fokus på Långgatorna, berättar om hur denna unika blandstad har uppstått och håller i ett panel-samtal med näringsidkare och hyresvärdar från Långgatorna. Arrangeras av Göteborgs Fria Tidning.

SKÖNHETSMORD

Skönhetsmord är en text/ljudhappening som mixar material från Joakim Pirinen och Mikael Strömbergs senaste bok *Ljudbiblioteket* och deras cd-skivor *Afrika* och *Fåglarnas underbara liv*. *Skönhetsmord* är en kriminalhistoria som utspelas i Sverige i nutid. Två poliser, den ärrade Wränge och påläggskalven Runge, jagar Vinge. Ljudbilden mobiliserar lyssnarens vana att hantera klichéer med hjälp av bland annat sjuttioalsdeckare, skräckfilm, Twin Peaks och Psycho. Medverkande: Joakim Pirinen och Mikael Strömberg.

BOKHOROR, BIBLIOTEKARIER OCH BLOGGAR

En diskussion kring fenomenet blogg, med fokus på litteratur. Möt Johanna Ögren och Jessica Björkäng från *Bokhora* och bibliotekarierna Siska Humlesjö och Elin Nord som driver bloggen *Högsbibliotekarierna*. Vad bloggar de om? Och när? Varför och hur?

HAGLUND OM HODELL

Åke Hodell (1919–2000) var en förgrundsfigur för avantgardet och den konkreta poesis. I höst kommer en biografi om denne ljudkonstnär, författad av Magnus Haglund. Lyssna och lär om Åke Hodell och hans ljudvärld. Magnus Haglund gästas av Pär Thörn.

KULTURUTREDNINGEN FOR DUMMIES

Vad handlar den där omtalade *Kulturutredningen* om? Skall vi förvänta oss år av kaos och kulturbyråkratiska revirstrider? Vad händer med den konstnärliga kvalitén? Och litteraturen, vad står det mellan raderna? Inga frågor är dåliga. Medverkande: David Karlsson med gäst som lotsar oss genom en djungel av begrepp.

"WORK IN PROGRESS"

Litterär gestaltning är en tvåårig författarutbildning vid GU. Den vänder sig till skönlitterära författare/skribenter som debuterat eller befinner sig i närheten av debut. Från Litterär gestaltning kommer fyra studenter och läser texter: Tina Åmodt, Norge; Helena Fagertun, Sverige; Lise Haurum Christensen och Julie Sten-Knudsen, Danmark.

SARA GRANÉR

Det efterlängta debutalbumet *Det är bara lite aids* sålde slut i ett nafs på releasekalaset i september. Förståeligt, för Sara Granérs enrutningar blir snabbt svåra att leva utan. Hon besökte Textival redan förra året då vi visade hennes bizarra, vackra och obehagligt sanningsenliga alster. I år berättar hon om sina bilder och sitt konstnärskap.

PÄR THÖRN

En av Sveriges mest intressanta konstnärer/musiker/författare som ständigt vider begreppen och sammanhangen ännu ett varv. Han gör det dessutom genom en till synes pedagogiskt redovisande process som innefattar varje enskild detalj. *Schönberg/Stammheim/Gärdet/Rågsved* är ett text- och musikverk som utgår från punkbandet Ebba Grön och fyra politiska händelser med anknytning till RoteArmee Fraktion.

ORDLIGA SÄLLSKAPSSPEL

Två grupper med HDK-studenter tar tag i spellustan och bjuder in till poetiskt battle och kreativ ordjakt. Yatzy möter Alfapet och kylskåpspoesis tar nya vändningar.

3.

TEXTIVAL CREW 2009

LOUISE WAITE
louise@textival.se

STINA NILSSON
stina@textival.se

MAGNUS BERNVIK
magnus@textival.se

KRISTINA BLOM
kristina@textival.se

HELENA SÄLLSTRÖM
helena@textival.se

SABINA ÖSTERMARK
sabina@textival.se

KATARINA GRÖNDAHL
katarina@textival.se

SANDRA FOGEL
sandra@textival.se

FOTO: JENNIE SMITH

UTSTÄLLARE 2009

4ARK

www.4ark.se

ABF

www.abf.se/goteborg

ALASTOR PRESS

www.alastor.se

ATTÅT

attaat.blogspot.com

AUDIATUR

www.audiatu.se

B4PRESS

www.b4press.com

BOHUSLÄNS MUSEUM/ VÄSTARVET

www.bohuslansmuseum.se

BOKSKOGEN

mjv.klandestino.se

BOOSTER

www.boosta.se

DAIDALOS

www.daidalos.se

DISKRET

www.diskretforlag.com

ELLERSTRÖMS FÖRLAG

www.ellerstroms.se

FAKTUM

www.faktum.nu

FANTASIN

www.fantasin.se

FEIL FÖRLAG

www.feilforlag.no

FLAMMAN

www.flamman.se

FRONESIS

www.fronesis.nu

FÖRFATTARCENTRUM VÄST

www.forfattarcentrum.nu

GALAGO

www.galago.se

GASSPEDAL

www.gasspedal.org

GLÄNTA

www.glanta.org

GÖTEBORGS FRIA TIDNING

www.goteborgsfria.nu

H:STRÖM + SUBALTERN

www.hstrom.nu/f

HÄGGLUNDS FÖRLAG

www.hagglundsforlag.se

ISABERG FÖRLAG

www.isaberg.nu

KABUSA BÖCKER

www.kabusabocker.se

KULTURARBETARE FÖR FRED

kulturff.blogspot.com

KULTURCHOCK

kulturchock.nu

MEDIEVERKSTÄDerna

www.medieverkstadena.se

OKTANT

www.swed.ws/steiner

LINDELÖWS BOKFÖRLAG

www.lindelows.se

LYRIKVÄNNEN

www.lyrikvannen.se

LYSTRING

www.lystring.com

MAN AV SKUGGA

www.manavskugga.se

NYPOESI

www.nypoesi.net

PALETTEN

www.paletten.net

REVERB

www.reverb.nu

SPHINX BOKFÖRLAG

www.sphinxforlag.se

TROMBONE

www.trombone.se

VAGANT

www.vagant.no

VÄNDER SIG OM

www.vandersigom.se

2.

Läs, läs, läs

det är ditt liv det handlar om

Att läsa handlar om att tävla mot klockan, för du kommer aldrig att hinna läsa allt du vill. Därför finns det alltid all anledning i världen att ställa sig frågan varför man faktiskt läser. Läsningen kan vara egoistisk och glupsk. Det är skönt att låta tankar driva i väg och vävas in med någon annans verklighet. Att läsa kan stilla nyfikenhet och ge ro för stunden. Läsning kan också vara social och skapa sammanhang. Olof Lagercrantz beskriver i *Konsten att läsa och skriva* hur läsaren och författaren tillsammans uppför ett skådespel. Och visst är det fantastiskt det som händer med oss när vi läser.

Men blir man i grunden en tryggare person av läsning? Det tror jag inte och frågan om litteratur förbättrar människor låter jag helst vara obesvarad. Alla läser av olika anledningar och blir belönade på olika sätt och detta är väl precis vad det handlar om. Att försöka förändra någon genom att påtvinga läsning bör nog undvikas, det är i grunden en individuell njutning det handlar om.

Att det finns ett flyt som bjuder in läsare är en viktig förutsättning. För många som läser skönlitteratur kan poesin säkert uppfattas som lite svårtillgänglig ibland. En del av den kritik som riktats mot poesi i Sverige idag är just att den är exklusiv och allt för språkteoretisk. Frågan har också ställts om det endast är poeter som läser poeter.

Det är självklart att det som är nyskapande och ifrågasättande också är det som får mycket uppmärksamhet. Men att utgå från dessa frågeställningar reducerar dock litteraturen till enbart en handelsvara i en tid när den verkligen behövs.

Det sägs att i kristider frodas litteraturen. Så var det åtminstone förr. Men hur ser det ut nu när allt har kort livstid och utbudet är så mycket större? Hur konkurrerar poesi och litteratur på villkor där allt handlar om försäljningssiffror och om att synas? Litteratur får oss att tänka, känna och fantisera. Att bara driva den materiella utvecklingen framåt, utan att ta hänsyn till det reflekterande skulle leda till en värld utan varken empati, kärlek, eller fantasi. Så det är bara att hoppas att poesin inte kan undgå människor. Poesi väcker och tar upp frågor som vi alla berörs av och ger dessutom en oersättlig möjlighet till reflektioner.

Det finns inte en enda sanning som är sann och det är klart att man kan argumentera till höger och vänster. Men en sak är säker. Poesin flödar idag. Se bara på alla utställare på Textival. Här finns lite av det mesta och mycket av det bästa. Så välj och vraka och läs det du tycker om.

TEXT AV MAGNUS BERNVIK

4.

Hur ser det ut när det låter?

Hur många av serietidningarnas klassiska "POW!" och "WHAM!" måste man kombinera för att få en mer komplex ljudbild? Frågan är naturligtvis retorisk. Det går inte att exakt överföra i ord, det som nått oss genom ljud. En sinnesupplevelse byts inte utan vidare mot en annan, även om vissa ligger närmare varandra än andra. Försök själv: jämför den relativa enkelheten i att använda smakord för att beskriva en lukt med svårigheten i att sätta hörselljud på känselimpulser.

Cecilia Täng arbetar på Sveriges televisions översättningsavdelning. Hon har tidigare jobbat med svensktextning, det vill säga textning av svenska program för hörselskadade eller döva. Hon säger att det är näst intill omöjligt att återge hela upplevelsen av ett ljud i text.

– Mycket av känslan ligger ju i själva ljudet och hur man än försöker så måste det bli så att något saknas. För många är sedan textade jag en grej med Rödluvan. Man hörde hur vargen åt, men hur beskriver man "glufs glufs" i en ljudskylt som inte ser jättelarvig ut?

Hon säger också att man inte får glömma att det inte bara är de "rena ljuden" – musik, tuggljud eller ljud av steg – som är komplicerade att hitta ord för.

– Talspråk är väldigt olika och inte heller det lättaste att texta på ett snyggt och läsarvänligt sätt.

Med det i bakgrund, hur kommer det sig att det ändå finns en marknad för att läsa om ljud? Staffan Lindhé och Fredrik Öster driver

Bokförlaget Reverb och ger bland annat ut många böcker om musik.

– Man kommer närmare det man älskar när man läser om det, musik är ju ett förhållande till livet, säger Staffan Lindhé.

Fredrik Öster konstaterar att det finns tre olika sorters musikböcker. Först kommer böckerna som handlar om artisterna. Sedan kommer böckerna som förhåller sig mer allmänt till själva musiken. Därefter är det

de musikteoretiska böckerna, de som sätter ord på ackordväxlingar och småskiftningar i ljudet.

– Men de flesta böckerna handlar ändå om en artist, man pratar sällan om "den här millisekundens

break", eller ja... det finns ju en del gör det också förstås, säger Fredrik Öster.

I sanning. Samtidigt som han säger det diskuterar två personer i ett musikforum på internet huruvida en benämning om ljud som varmt eller kallt kan likställas med subjektiviteten i uppfattning om ord som kärlek.

Det är dags att återvända till Cecilia Täng. För vad sade egentligen Vargen i Rödluvan?

– Jag är inte säker på att jag kommer ihåg. Det blev nog tyvärr "glufs glufs" som vann till sist.

Här ovanför skrattar Cecilia Täng. På den streckade linjen nedan får du själv fylla i hur du tror att det kan ha låtit:

.....

TEXT AV HELENA SÄLLSTRÖM

pip

SAMTAL OM SAMTIDEN

Två bokförlagsrepresentanter. Ett virtuellt samtal. Rakt in i samtiden om framtiden.

RITA RIESTOLA

EVA SWARTZ

RITA RIESTOLA har drivit bokförlaget B4Press i snart åtta år. Det är ett egenförläggeri, med kvalitetsbedömning, betonar Rita.

EVA SWARTZ är VD på Natur & Kultur som hon beskriver som ett breddförlag. Natur & Kultur ger ut både allmänlitteratur och läromedel. Eva är också aktuell som ordförande för Kulturutredningen som lades fram i mitten av februari.

Förra året berättade Förläggarförningens statistik de mest negativa siffrorna på 20 år.

TEXTIVAL (T): Ser era förlag en bra eller okej försäljningskurva framför sig?

EVA SWARTZ (ES): Branschen verkar ju gå ner nu men Natur & Kultur ökade förra året. Tror också att nedgången, den är från oerhört höga nivåer ska man komma ihåg, beror på det enorma utbud som finns idag.

RITA RIESTOLA (R): Vad tycker ni om att Akademibokhandeln i princip bara ska sälja bästsäljare?

ES: Jag tror att man får acceptera att det blir så. Nätet och print-on-demand är ju fantastiska möjligheter för att ändå få tag på smal litteratur.

T: Kanske ligger inte deras ambition i att bredda utbudet? Vad anser ni är ert uppdrag, som arbetar på förlag?

RR: Jag är för att bredda urvalet för bakköparen. Vi kan omöjligt enbart ha bästsäljare.

ES: Håller med, det är oerhört viktigt.

T: Så säger många som älskar litteratur och böcker.

RR: Jag känner ett väldigt stort ansvar som förläggare. Samtidigt håller jag starkt vid kvalitetssäkring, både vad gäller innehåll och form.

ES: Visst är det tråkigt att bokkedjorna blir mer enkelspåriga, men det är ju också så att böcker numera går att köpa på så många nya ställen. Tillgängligheten är stor.

T: På tal om det, har ni läst Chris Andersons bok *The Long Tail*?

ES: Long Tail-resonemanget är perfekt för böcker. Med digitalisering och print-on-demand kommer vi kunna göra alla böcker tillgängliga. Och sen tycker jag också att man ska titta på det fantastiska som nätet har betytt för antikvariaten, det är ju oerhört lätt att få tag i en gammal bok numera!

RR: Självklart är nätet en enorm distributionskanal, men vi kan inte förlita oss på att alla föredrar virtuella bokhandlare.

ES: Nej, inte vill man alltid handla på nätet, det håller jag verkligen med om.

T: Long Tail handlar ju också om att ge mod och hopp till dem som arbetar i en smal nisch. Om att faktiskt nu och ännu mer i framtiden kunna komma upp i försäljningsvolymerna med hjälp av nya distributionskanaler.

RR: Jag ger fortfarande ut poesi, vilket är en oerhört smal nisch. Men det får bli i små upplagor.

5.

Åke

Med *Den refuserade poeten* debuterade Åke Nilsson i höstas som skönlitterär författare. Boken beskrivs som en spännande blandning av dikter och berättelser från gränslandet mellan fantasi och verklighet och innehåller texter som beskriver en vardag som Faktumförsäljare såväl som samhälleliga kommentarer.

FOTO MARIO PHIRAT

HUR KÄNDES DET NÄR DU HÖLL DIN FÖRSTA UTGIVNA BOK I HANDEN?

Det var förra året och jag var 56 år och äntligen hade jag rott båten i land, men vilken tid det tog. Fördelen att skriva en bok är att man kan skriva precis hur man vill, det är öppet och fritt. Som dyslektiker har ju mina texter mött mycket motstånd, det var bra, det var inte bra, därför fick den heta *Den refuserade poeten*. Alltså det har inte varit så roligt att höra hur värdelös man är. Jag är i grunden bildkonstnär, ordet är min svagaste konstart.

FINNS DET NÅGOT DU ALLTID ÅTERVÄNDER TILL I DITT SKRIVANDE?

Ordet är kärlek i hela dess form samt alla iakttagelser.

TÄNKER DU I LJUD NÄR DU SKRIVER?

Ljud är ett av sinnena, och visst blir man påverkad av vibrationer. Mina texter har en stark rytm och takt där bluesen och rocken är grundläggande. Men om man läser texten noga och inlevelsefullt hörs även ljud från klassisk musik. Det finns ljud som jag brukar busa med, nämligen Diss Ass Fiss. Det är Frank Zappa som är skyldig till detta.

OCH TILL SIST, EN SNABB BIKT TILL OMVÄRLDEN: HAR DU NÅGOT NYTT PÅ GÅNG, NÅGOT DU VILL AVSLÖJA?

Det finns material till fler böcker, men det viktigaste är att det jag gör skall leda till att bygga bort hemlösheten. Att verkställa och verka för att människor får en viktigare roll i samhället, där hela människan är välkommen!

TEXT OCH INTERVJU AV SANDRA FOGEL

Birgitta

Birgitta Stenberg debuterade 1956. Sedan dess har hon producerat en mängd litterära verk i brett skiftande genrer. Birgitta anses vara en av Sveriges mest lästa och likväl mest kontroversiella författare. Förra året kom hennes omtalade *Erotiska noveller*.

FOTO CATO LEIN

HUR KÄNDES DET NÄR DU HÖLL DIN FÖRSTA UTGIVNA BOK I HANDEN?

Boken var mindre viktig än telegrammet som berättade att den var antagen. Jag fick det nere i Dubrovnik, eftersänt via många poste restante-adresser. Boken var antagen med acklamation, skrev Lasse Bergström på Norstedts, jag fick slå upp ordet och trodde inte mina ögon. Jag gick på moln till den grad att en yngling strök med handen över min fot där han satt på ett trappsteg, säkert för att jag inte rörde vid marken. Boken hette Mikael och Poeten och jag var 24 år 1956 då den kom ut.

FINNS DET NÅGOT DU ALLTID ÅTERVÄNDER TILL I DITT SKRIVANDE?

Tvärtom, jag försöker att skildra allt signifikativt för den tid jag lever i och det innebär ständigt nya öden och ämnen.

TÄNKER DU I LJUD NÄR DU SKRIVER?

Lommens rop när den flyger i skymningen över Undens blanka yta. Då känner jag igen mig, avslöjas bakom alla mina masker i blandningen av ångest och hopp som finns i detta underbara ljud. Medan jag skriver har jag ibland musik i rummet, musik från alla tider och alla världens hörn. Men jag lyssnar inte, tänker inte ditåt utan har den som en skärm bakom vilken jag är ostörd.

OCH TILL SIST, EN SNABB BIKT TILL OMVÄRLDEN: HAR DU NÅGOT NYTT PÅ GÅNG, NÅGOT DU VILL AVSLÖJA?

Lägger näst sista handen vid en scenpjäs om den märkliga Margareta Hvitfeldt som ska spelas på Tjörn i sommar. Lägger allra sista handen vid sista självbiografiska boken, efter åtta års långt malande i skallen och på papper. På tal om att avslöja.

6.

Så måste det få vara

Jag sitter med en packe diktsamlingar framför mig. En familjemedlem är död och jag har fått uppdraget att leta fram en dikt som skall läsas på begravningen. Den bortgångne var en läsande person, med stor förkärlek för 1900-talets arbetarlitteratur. Var hittar jag de rader som passar bäst? Hos Pär Lagerkvist eller hos Pär Thörn?

Sällan blir litteraturen så instrumentell som när den ska användas för att sätta ord på sorgen efter en saknad människa. Det är enkelt och det är självklart. Just när det gäller sådana ofattbara sammanhang som sorg behöver vi rader som upphäver språkets självklara logik. På min numera sovande blogg skrev jag en gång om Barbro Lindgrens barndikter. Jag får fortfarande dagligen träffar från människor som googlat på ordet "sorgedikter". Det är bra. Dikten skall möta sina läsare när de är som mest mottagliga.

Vi har just nu ett kulturpolitiskt klimat som betonar litteraturens nytta och nödvändighet. Litteraturen skall vara ett "redskap" för språk-utveckling, demokrati, mångkultur, bevarande av svensk kultur, intellektuell stimulans... Plus en trivselfaktor.

Med litteraturens hjälp skall vi alla bli bättre människor. Det är litteraturens raison d'être, det är så den försvarar sin existens. Det är också de argumenten vi som värnar om litteraturen alltför ofta tvingas ta till när vi ska förklara varför det fortfarande måste finnas kulturstöd till smalare titlar, fria folkbibliotek med gratis utlån och en massa andra saker som bidrar till ett fritt och levande litteraturklimat där inte avsändaren till alla böcker heter Bonnier. Vi gör det till stora delar mot vår vilja, tror jag. För var och en som bryr sig om litteratur vet ju att man inte läser för att bli en bättre människa.

Själv tycker jag rätt illa om den här instrumentella synen. Jag kommer att tänka på min kompis och kollega Anna Hellsten, som lanserades som ung och arg och kvinnlig musikkritiker i 90-talets mansdominerade popvärld. "Men tänk om jag inte vill vara ett feministiskt alibi? Jag kanske bara vill sitta i min soffa och äta en smörgås?" minns jag att hon skrev i en krönika. Jag tänker av någon anledning ofta på de där raderna.

Litteraturen kan förstås ha alla möjliga positiva effekter och den vidgar nästan alltid våra vyer, men den kan också få en att vilja gråta eller gå ut och slå ihjäl någon. Så måste det få vara. Litteraturen borde lämnas ifred och få sitta i sin soffa och äta en smörgås. Den dagen författare börjar skriva för att bevisa sin rätt att existera kan vi lika gärna sluta läsa skönlitteratur. Men det hindrar inte att den används för att sätta ord på något – till exempel en sorg. Jag letar vidare i diktsamlingarna. Någonstans där finns dikten som fångar det jag inte ens visste att jag sökte.

FOTO JENNIE SMITH

ANNINA RABE är litteraturkritiker och kulturjournalist i bland annat Svenska Dagbladet och Sydsvenskan. Hon driver också bloggen Shampoo Rising med Anna Hellsten.

T: Vad brinner ni för i er yrkesroll då?

RR: Omöjliga uppdrag som förverkligas!

ES: Speciellt för samhällsengagerad samtidslitteratur, att skapa debatt och engagemang och att nå de ännu inte bokfrälsta.

T: Var det därför ni började i branschen?

ES: Jag började arbeta med böcker igen efter alla år med tv, film och nätet för att jag tror att det är viktigt att dessa medier lär av varandra. Och för att jag tycker att boken är ett oslagbart medium.

RR: Självfallet är en av grundstenarna till att jag är förläggare att jag brinner för den reella boken och dess framtid.

T: Men är det på de omöjliga uppdragen och den samhällsengagerade samtidslitteraturen man tjänar pengar?

ES: Om man vill tjäna mycket pengar finns det nog bättre sätt, men det går absolut att sälja samhällsengagerad litteratur – intresset är stort. Vi samarbetar en hel del med Vulkan, det ger helt nya möjligheter.

RR: Hur går det till? Publicerar ni deras böcker?

ES: Vi samarbetade bland annat med dem när Christina Jutterström ville skriva en bok om Public Service. Vi hade inte fått ut den i tid och hon ville vara med i den aktuella debatten. Då gjorde vi utgivningen med Vulkan. Christina skrev debattartikel i DN och snabbt fanns boken att ladda ner på nätet eller beställa som print-on-demand. När utredningen väl kom kunde hon dessutom uppdatera boken.

T: I såfall, finns det något som är omöjligt?

ES: Ja, att betala författarna vettiga arvoden om upplagorna blir små. Därför behövs kulturpolitiska stöd till författare.

RR: Jag håller verkligen med.

TEXT OCH INTERVJU AV KRISTINA BLOM

VAD SÄGER TEXTIVALS LITTERÄRA RÅD?

The Long Tail-resonemanget, är det en förklaring på sakernas tillstånd eller en lösning för en bransch i nedförsbacke?

Varken eller, bara ett nytt affärstänk. Men visst är det ett välkommet resonemang för den som producerar smal, alternativ kultur och media – förutsatt att man har en internationell distribution. På ett lokalt plan, i Sverige, kan jag inte se hur resonemanget kan bli en "sanning". Det finns inte efterfrågan nog för att det riktigt smala ska betala sig ekonomiskt eller skapa ut den homogena mainstreamkulturen. God litteratur av hög kvalitet håller i längden, blockbusters står för en mycket marginell del av litteraturen. Det är även god litteratur av hög kvalitet som driver en ekonomisk modell som The Long Tail. Fredrik Lind är den som borde få den här frågan, enligt honom är det som driver Adlibris ekonomiskt de små titlarna som säljer över tid.

7.

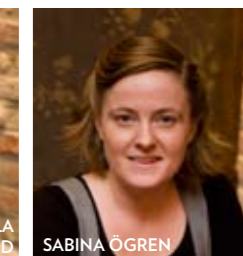
MALIN HOLGERSSON

CARL FORSBERG

OLAV FUMAROLA UNSGAARD

SABINA ÖGREN

FOTO GUNN NORDB

De små förlagens utmaning de närmaste åren är att bokhandlarna minskar sitt sortiment. De mindre förlagen har ingen annan valmöjlighet än att gå över till nätet. En tråkig utveckling, men också en möjlighet för förlag med framförhållning. Där öppnar den senaste print-on-demandtekniken upp för ett nytt sätt att lagervälja äldre titlar till lägre pris.

Jag är en av tre som driver en liten bokhandel, Vändersigom. Ekonomiska strategier har aldrig varit vår drivkraft, men att sprida bra litteratur är det. Vi har aldrig sålt stora mängder utan driver vår butik med titlar som håller över tid och som kontinuerligt hittar nya läsare. The Long Tail är med andra ord ett begrepp vi är en del av, och ja, det beskriver sakernas tillstånd.

INTERVJUER AV SABINA OSTERMARK

Textival

Textival 2009 i stolt samarbete med House of Win-Win, Linnéstadens bibliotek, ABF, Bezdomny, Kolla Kolla och L'Assassino. Tack till Göteborgs Stads kulturnämnd.

TEXTIVALOMRÅDET

Textivalpass kostar 60 kr och köps i entrén på House of Win-Win. Det ger dig tillträde till mässan, seminarierna, författarbikterna, barnavdelningen, ljudboken, konstutställningarna och festen.

I entrébiljetten ingår
**ÅRSMEDLEMSKAP I
FÖRENINGEN TEXTIVAL**

och en exklusiv tygkasse
med årets val signerad
Joakim Pirinen.

WWW.TEXTIVAL.SE

NYTT
NUMMER
UTE NU!

PALETTEN # 275

Knig Disk är gästredaktörer

DO IT YOURSELF

www.abf.se/goteborg

Starta en egen studiecirkel – inom litteratur, musik,
konst, film, keramik eller vad du vill. Vi hjälper dig!

